

Intervju revija Večer

IEDC

Poslovna
šola Bled

Danica Purg, Politologinja in dekanja IEDC - Poslovne šola Bled

Šola z vizijo

»ODPUSTITI LJUDI. TO JE NAJLAŽJE«

Spoštovana prof. Purg,

verjetno se vsi, ki so kdaj imeli priložnost govoriti z vami, strinjajo, da ste odločna in prodorna poslovna ženska. Da ste uspešni, vemo v Sloveniji že dolgo. Da vam je izziv orati ledino, tudi. Še iz let, ko se je poslovna šola na Bledu, ki ste jo ustanovili na vašo pobudo, šele izvijala iz pobojev, ko marsikdo v Sloveniji še ni prav vedel, kaj je to menedžment, še posebej ne, kakšno vlogo naj bi v tem svetu, dotlej in pogosto še danes pretežno moškem, imele ženske. Utirate jim pot, spodbujate jih, da sežejo višje in višje, pa kakor koli že uspevajo krmariti med kariero in družino. Oboje ženske na tej poti izpopolnjuje, vse bolj jasno pa postaja, da tudi moške.

A spregovoriva o ženskah. Je priznanje Združenja Manager za življenjsko delo v menedžmentu, ki ste ga prejeli pred kratkim, ena od potrditev, da so vaše dosežke (končno) opazili tudi stanovski kolegi? Je to signal, da je treba izpreči? Ali pa v priznanju vidite potrditev, da spopad s preprekami, ki ste jih preskakovali v preteklosti, ni bil zaman? Je priznanje priložnost za razmislek, kako naprej? Verjamem, da to počnete vsak dan, tudi brez priznanj. Je bilo težko minula leta in ali je danes kaj težje krmariti med politiko in poslovno idejo? Svojo sled ste v tem življenju na Zemlji že začrtali, ostala bo vidna naslednjim rodovom, kakor so verjetno v vas pustili svoje sledi številni pionirji in velikani teorije menedžmenta.

A kako to presaditi v slovenske menedžerske duše s spoštovanjem do svetlih izjem? Kako vidite današnje stanje duha v Sloveniji, ko je menedžerska teorija, ki jo predavate, kakor svet zase, ki kakor da ne doseže tistih, ki bi njene zakonitosti morali upoštevati, četudi jih morda poznajo. Odločajo o "zmanjševanju stroškov" v podjetjih v prvi vrsti z odpuščanjem. To je najlažje, kajne? Odpustiti določeno število ljudi, ki so tako in tako zgolj strošek, ker številke v bilancah, pravijo, ne lažejo, in dobiček je kmalu tu. Pa je človek v slovenskem kapitalizmu, kakršnen nam je bil vsiljen, res le brezpravna delovna sila? Kako se bodo razvijala podjetja, če mnogi vidijo edino rešitev v prodaji tujcem? Se zavestno odrekamo lastni pameti ali pa je res, da svojih podjetij in ne nazadnje države pač ne znamo voditi? Ideali o poslovnih odličnostih, o uspehu vsakogar izmed nas, spodbujanju inovativnosti in spoštovanju znanja se zdijo oddaljeni svetlobna leta. In ženskam je ob vsem tem še težje uspeti.

Ali se kakšno jutro zbudite z željo po tišini in brezdclju? Verjamem, da to ni v vaši naravi. In sploh, kako pogosto ali poredko še imate priložnost obiskati svoje rojstne kraje, tako drugačne od vašega dinamičnega vsakdana, ki vas napotuje v številne kraje po svetu. Ste še doma v takšni Sloveniji, kakršno živimo?

Irena Ferluga

Draga gospa Ferluga,

sem ena od srečnic, ki niso nikdar v življenju pomislile, da bi kot ženska imele manj priložnosti, da kaj dosežejo. Srečo sem imela, da sem se rodila staršem, ki so vse delali skupaj, srečo, da sem obiskovala osnovno šolo na Pujski Gori in v Majšperku, kjer so me učili zelo motivirani učitelji in učiteljice. Nikdar nisem dobila namiga, da bi morala biti kot dekle manj ambiciozna. Podobno je bilo v gimnaziji, v Mariboru. Zahvala za življenjsko priznanje, ki sem ga prejela, gre tudi njim. Zelo sem bila ganjena, ko me je te dni poklicala moja nekdanja učiteljica drugega razreda s Ptujске Gore in mi rekla, da je ponosna name. Iskreno verjamem, da se stvari spreminjajo, še zlasti, ko vidim, da sva na isti večer dobili priznanje dve ženski; tudi mlada menedžerka leta. Leta 1985 sem potovala po Evropi z namenom, da si ogledam najboljše poslovne šole. Takrat sem jasno videla, da sem stopila v moški svet. In kaj se je zgodilo? Tako so bili navdušeni, da je imela mlada ženska pogum priti naokrog, da sem dobila povsod podporo. Resnici na ljubo je danes profesorski zbor tudi na naši poslovni šoli v večini moški. Razlog je gotovo tudi v tem, da ženske izbirajo druge študije in poklice.

Ni skrivnost, da sem bila

predlagana za priznanje za življenjske dosežke že pred nekaj leti. Takrat sem menila, da je še prehitro, da to priznanje prejmejo ljudje, ki so zaključili svojo delovno pot. Jaz pa imam še danes veliko idej in načrtov. Vendar, kot sedaj razumem, se želi spremeniti imidž priznanja; da torej ne gre več za priznanje nekemu, ki se upokojuje, ali za prijazen namig, naj se upokoji. Tokrat se počutim počaščeno. Razveselila sem se dogodka in odzivov, ki so prihajali z vsega sveta. Seveda, delam, kar delam, nikdar z mislijo na priznanja ali nagrade. Po drugi strani je res, da lahko tudi drobna kolegova čestitka seže globoko. Priznanja nas lahko, še posebno v času krize zadnjih let, motivirajo, da vztrajamo. Nekaj imam v sebi, da me prepreke in krize spodbudijo, da okrepim prizadevanja in uspem. Seveda se zavedam, da ne hodim sama, da imam odlične mentorje, kolege in sodelavce. To so ljudje, ki so mi prav v težkih časih pomagali videti dlje in naprej, videti domet tega, kar delamo. Če samo pomislim, da je prag šole prestopilo že več kot 73.000 udeležencev z vsega sveta!

Prepričana sem, da bodo rezultati vidni prej ali slej. Vesela sem, da so nekateri že danes! Številni naši diplomanti vodijo mala ali velika podjetja in druge organizacije. Ponosna

sem, da delujejo odgovorno in profesionalno. Mnogi so podpisniki deklaracije o poštenem in odgovornem poslovanju. Na IEDC Poslovni šoli Bled nismo nikdar učili, da je prva in najboljša rešitev za zmanjšanje stroškov in izboljšanje poslovanja odpuščanje ljudi. Odpuščanje je zmeraj uničevanje tudi kapitala. Pomembno ga je ohraniti in poiskati druge načine, kako ga uporabiti. Učimo o trajnostnem poslovanju in o reševanju krize z inovativnostjo. So primeri, ko je zmanjšanje števila zaposlenih vendarle neizogibno. Zato pa mora obstajati sodelovanje med politiko, gospodarstvom in sindikati, ki bi poklicno ali poslovno preusmerili ljudi in komunicirali z mladimi o zaposlitvenih možnostih, še preden se ti odločijo za študij ali poklic.

Tranzicijsko obdobje, ki smo ga v naši družbi živeli zadnji dve desetletji, je nekaj časa kazalo neobrzdano in nekontrolirano značaj, kot ga ni nikjer v zahodni kapitalistični družbi. Lahko bi rekli "Divji zahod". Tako se je v Sloveniji veliko ljudi na položajih pognalo v "vzemi, kar moreš". Posledice so vidne še danes. Pomanjkljiva zakonodaja je dopuščala nepošteno delovanje. Danes smo to presegli, čeprav občasno še naletimo

na primere neetičnega in neodgovornega ravnanja. Tega noben zakon ne bo povsem preprečil. Prepreči ga lahko le sprememba zavesti! Pri nas, na IEDC-Poslovni šoli Bled, je poslovna etika vgrajena v temelje izobraževanja. Veseli me, da jo živi vedno več podjetij. Pred nekaj dnevi sem se udeležila 20. obletnice podjetja Danfoss Trata Slovenija. Taja je lep primer uspešnega tujega nakupa slovenske družbe leta 1995. Podjetje vodi odličen slovenski menedžer, kije okrepil posel in povečal število zaposlenih. Je primer inovativnega podjetja, ki se razvija na trajnostni način. Veliko naših podjetij nima obsega za uspeh v globalnem merilu, lahko pa so uspešna kot del večje mednarodne korporacije. Tak primer je tudi Lek. Tudi tega ves čas vodijo uspešni slovenski direktorji.

Ne drži, da slovenska podjetja niso inovativna. Na IEDC smo pred kratkim izdali knjigo Hidden Champions in CEE and Turkey (Skriti zmagovalci v srednji in vzhodni Evropi ter Turčiji), ki govori o visoko inovativnih podjetjih, ki so po tržnem deležu v svoji poslovni niši številka ena ali dve v Evropi in med tremi na svetu. Verjetno bo marsikoga presenetil podatek, da ima Slovenija veliko takšnih podjetij; po deležu več kot večina evropskih držav.

Upam, da vidite, da sem optimistična glede naše države. To ne izhaja le iz mojega značaja, pač pa iz izkušenj in opažanj. Zadnji dve leti smo vzpostavili pozitivno podobo Slovenije. To je dobro za naše gospodarstvo. Dobro

je tudi zame. Sedaj začenjam dan z občutkom, da vedno več ljudi verjame v našo moč in v možnosti, da smo uspešni.

Sposobna sem se sama motivirati, vendar dobro okolje resnično pomaga! V tem pogledu ostajam ista kot na začetku svojih aktivnih let na Štajerskem. Še se vračam v Stogovce in na Ptujsko Goro. Tam so moji sorodniki; čudoviti ljudje, med katerimi se odlično počutim. Vsako leto pripravimo skupno kosilo, ki mi pomeni eno najlepših poletnih doživetij. Seveda v desetletjih, ko se vračam, opažam spremembe, zlasti v infrastrukturi in v načinu življenja, vendar duša ljudi ostaja ista. Vsako obdobje prinaša določene preizkušnje, občudujem pa, kako se jih ljudje lotevajo. Podobno velja za Maribor. S pozitivno naravnavo in z vztrajnostjo se bo tudi položaj izboljšal. Pred kratkim ki ima podobna opažanja in razmišljanja in ki govori o potencialnih investicijah v Mariboru, ki bodo prinesle tudi nove zaposlitve.

Imam priložnosti, da srečujem veliko ljudi, navdihujočih in zanimivih. Tudi veliko sveta sem videla, lahko pa rečem, da je bilo moje srce vedno tukaj, kjer sem rojena. Zelo sem vesela in hvaležna, da sem lahko ustanovila mednarodno poslovno šolo v Sloveniji. Ta je moje življenjsko delo, moj iskreni prispevek naši družbi in, upam, tudi širše.

S prisrčnimi pozdravi,

Danica Purg